

Fontänhuset Malmö, delrapport 2/2023

Funktionsstödsförvaltningen

Stiftelsen Fontänhuset Malmö för vänskap och arbete bedriver psykosocial arbetsorienterad verksamhet för personer som lever med psykisk ohälsa. Verksamheten startade 1984 och har verkat med gott resultat i vår stad, där det finns stora behov inom målgruppen. Verksamheten erkänns både som komplement och alternativ till Malmö stads insatser.

Malmö stad och Fontänhuset Malmö har sedan 2013 haft ett samarbete baserat på avsiktsförklaringar. Syftet med dessa har varit att ge Fontänhuset Malmö goda förutsättningar för att långsiktigt kunna planera, genomföra och utveckla verksamheten med god kvalitet. Samarbetet är öppet, förtroendefullt och fungerar väl.

Verksamheten på Fontänhuset Malmö bygger på frivillighet för medlemmar på vägen till tillfrisknande och återgång till en fungerande vardag med rutiner, sociala kontakter, ordning på myndighetskontakter och privatekonomin, stöd i boendefrågor, studier samt praktik eller lönearbete. Allt handlar om den individuella förmågan och måendet.

Engagerade handledare arbetar dagligen metodiskt med att coacha medlemmar till ett friskare liv, med grundsynen att alla kan stärka självkänsla, kompetenser och återfå makten över sina egna liv. Målet är att varje medlem ska ha möjlighet till ett gott liv, utifrån sina egna förutsättningar. Deltagande på Fontänhuset kan bidra till att minska vårdkontakter och medicinering, vilket i sin tur gynnar samhället i stort.

Den arbetsinriktade dagen består av en strukturerad dag med arbetsuppgifter som skötsel av trädgård och huset, café, reception, lunchrestaurang, tidning, radio och kontorssysslor. Utöver detta finns en PR- grupp som anordnar studiebesök i verksamheten samt föreläsningar på universitet, skolor, vårdcentraler, arbetsgivare, m.fl., kulturgrupp, studiecirkel och föreläsningar internt, genom studieförbund och andra organisationer, samarbete med universitet i Malmö och Lund samt samarbete med andra brukarorganisationer och kommun.

Som komplement till övrig verksamhet finns Vägar ut- enheten som både praktiskt och mentalt förbereder medlemmar för ett liv utanför Fontänhuset Malmös lokaler, genom att stötta med studier och möjlighet till praktik eller arbete. Här finns ett gott samarbete med Stilla-koncernen, som startades upp av Fontänhuset Malmö mellan år 2012 till 2017, men numera är ett fristående socialt företag, dit våra medlemmar har företräde för både arbetsträning och anställning inom caféverksamhet och fastighetskötsel.

I samarbete med MKB får Fontänhuset Malmö disponera tre lägenheter åt gången för de medlemmar som av olika skäl är i behov av egen bostad och inte har möjlighet att själva lösa sin boende situation. I nära kontakt med ansvariga handledare har medlemmen en lägenhet på prov i ett år. När medlemmen har klarat av att sköta såväl lägenhet som ekonomi under ett helt år skrivs lägenhetskontraktet över på denne, varpå Fontänhuset Malmö kontaktar MKB för att få en ny lägenhet till någon annan.

Medel beviljas årligen av Funktionsstödsnämnden i enlighet med den beslutade avsiktsförklaringen för åren 2021-2023. I överenskommelsen framgår det att nämnden ska få en rapport av och om verksamheten två gånger om året. Denna rapport avser delrapport 2 av två år 2023 och avser redovisning av statistik för verksamhetsåret 2022 samt Fontänhusets arbete under vår och sommar 2023.

Verksamhet

Fontänhuset Malmö fyllde under våren ett år utan anpassningar och restriktioner efter flera års pandemi! Omställningen det har inneburit att återgå till en "normal" vardag har varit utmanande på många sätt, men vi har hittat tillbaka till en strukturerad, arbetsinriktad dag med alla program och aktiviteter den innefattar.

Verksamheten har varit välbesökt med många studiebesök och föreläsningar, likaså många eventuellt blivande medlemmar och gäster som har visats runt på våra enheter. För att kunna prioritera detta arbete har PR-gruppen omorganiserat sin struktur och vi har tagit in extra handledarresurser som förstärkt driften av ordinarie verksamhet.

Enheten Vägar Uts arbete riktat mot arbetsgivare, såväl i direkt kontakt som via externa aktörer och Arbetsförmedlingen, har fortskridit. Likväl uppföljningar på arbetsplatser och arbets- och studiemiddagar. I syfte att utöka Fontänhusets kompetens ytterligare deltog tre handledare på 3 utbildningsdagar i IPS (Individual Placement and Support) och SED (Supported Education). Dessa evidensbaserade metoder har utvecklats för personer med psykiatriska funktionsnedsättningar som vill komma ut i arbetslivet och studier, och kan vara ett komplement och verktyg i vårt dagliga arbete. Det har varit viktigt att förstärka de anställda i sin yrkesroll, då omorganisationer i samhället med neddragningar och ökad digitalisering har försvårat för medlemmar, varför det ställs högre krav på alla anställda för att kunna ge ett gott stöd i rehabiliteringsprocesser.

Studieprogrammet har erbjudit 16 workshoptillfällen, 4 föreläsningar och 2 webinarium. Allt för att utöka kunskaper inom samhällsorientering, ekonomi och hälsa och därmed öka självkänsla och deltagande. Bl.a. fick vi besök av en miljöpedagog från SYSAV, HLR-instruktör från Röda korset och psykiatriker om validering. Under våren anordnades också 2 studiecirkel i samarbete med ABF: *Grundläggande datakunskap* samt *Kreativt skrivande*.

Mediaenheten har arbetat med att få färdigt bokprojektet "*De säger jag är sjuk*", en samling livserfarenheter förmedlade av medlemmar i form av noveller, poesi och bilder. Förhoppningen är att kunna presentera boken under Gallerinatten i september, då vi har öppet för allmänheten. Enheten har också arbetat intensivt med en ny konstutställning på psykiatriavdelning 86 på SUS. Sedan tidigare finns även en fast utställning på Allmänpsykiatriska öppenvårdsmottagningen Drottninggatan.

Friskvårdsprogrammet har fortsatt erbjuda Kockums två förmiddagar i veckan, med alternativ att gå på gym eller simning, enligt var och en medlems egen önskan. Under vårens förstärkning av programmet provade vi också en ökning med vattengympa varannan vecka, vilket kommer att följas upp till hösten för utvärdering. Lunchpromenader en halvtimme per dag efter lunch har blivit en rutin i verksamheten, likaså bowling en gång i månaden. Under sommaren har vi velat prova nytt och erbjudit två pass yoga per vecka, en avancerad och en nybörjare.

Sociala programmet med söndagsmiddagar, tisdagsafton och helg firande har varit välbesökta tillfällen att umgås, istället för att falla i isolering. Att aldrig ha stängt mer än en dag i sträck är en viktig funktion som förebygger ohälsa. Vi har haft aktiviteter varje tisdag som tex chokladprovning, bingo, modevisning och deltagandet har varit stort och uppskattat. Ökade livsmedelskostnader som ledde till att vi höjde priser i restaurang och café har inte minskat antalet matgäster. Tvärtom, ser vi att beslut om att göra högre höjning av läsk och kakor för att klara av att upprätthålla näringsriktig kost har haft positiva effekter i vår strävan att verka för en hälsosam livsstil.

Under sommaren har vi också förgyllt tillvaron med bad och boule, när vädret och arbetet tillåtit det. Det arrangerades också två stora dagsutflykter, en till Ven och en till Skånes djurpark och i juni åkte ett gäng till Höllviken på sommarläger, en riktig höjdpunkt för många. En gemensam grillfest med livemusik åtnjöts på gården en härlig junikväll.

Sammanfattningsvis har verksamheten under våren genomsträvs av mycket energi. Det är många projekt och samarbeten på gång. Positivt att vi kan erbjuda en stor variation på arbetsuppgifter som kan locka många olika medlemmar beroende på intresseområde! Det ska vara givande att vara aktiv på Fontänhuset Malmö!

Medlemsstatus

Fontänhuset Malmös statistik över medlemmar för år 2023 är i skrivande stund inte tillgänglig. Den ska vara klar till vårt årsmöte och tillhörande verksamhetsberättelse i mitten av april 2024. Nedan presenteras dock siffror för 2022, där vi ser en markant ökning av aktiva medlemmar efter pandemin.

2021 var antalet aktiva medlemmar 320 stycken, som besökte Fontänhuset 11 013 gånger.
2022 var antalet medlemmar 399 stycken, som besökte Fontänhuset 17 561 gånger.

	2021	2022
Approximativt antal medlemmar	750	850
Antal aktiva medlemmar	320	399
Antal besök	11 013	17 561

Vägar ut

På Vägar ut har antalet aktiva medlemmar kopplade till enheten minskat, om vi jämför med tidigare år. Detta beror till viss del på konsekvenser av människors isolering under pandemin, men också på ett stort inflöde av nya medlemmar i verksamheten som är i början av sin rehabiliteringsprocess.

År 2021:

Av de aktiva medlemmarna var 86 engagerade i Vägar ut på olika plan:

Av dem 86 aktuella på vägar ut hade 29 medlemmar ett arbete (heltid, deltid och timanställning), varav 5 personer nyanställdes under året. Alla är Malmöbor.

12 arbetade på heltid, 10 på deltid och 7 var timanställda, såväl inom privata som offentliga sektorn och inom varierande arbetsområden.

6 studerade, varav 2 påbörjade sina studier under året. Studierna genomförs på såväl högskola, folkhögskola som SFI.

15 medlemmar var engagerade i arbetsrehabiliterande åtgärder genom arbetsträning, prövning av arbetsförmåga och praktik, varav 9 nya för år 2021. En av dem tillhör en annan kommun än Malmö.

37 medlemmar arbetade aktivt och regelbundet med att förbereda sig inför arbete/studier/praktik.

År 2022:

Av de aktiva medlemmarna var 82 engagerade i Väger ut på olika plan:

Av dem 82 aktuella på vägar ut hade 40 medlemmar ett arbete (heltid, deltid och timanställning), varav 5 personer nyanställdes under året. Alla är Malmöbor.

16 arbetade på heltid, 11 på deltid och 13 var timanställda, såväl inom privata som offentliga sektorn och inom varierande arbetsområden.

7 studerade, varav 4 påbörjade sina studier under året. Studierna genomförs på såväl universitet, folkhögskola, arbetsmarknadsutbildning som SFI.

17 medlemmar var engagerade i arbetsrehabiliterande åtgärder genom arbetsträning, prövning av arbetsförmåga och praktik, varav 9 nya för år 2022. En av dem tillhör en annan kommun än Malmö.

18 medlemmar arbetade aktivt och regelbundet med att förbereda sig inför arbete/ studier/praktik.

Tabellen nedan visar utvecklingen för medlemmar på Väger ut år 2021 och 2022.

	2021			2022		
	Nya	Malmöbor	Totalt	Nya	Malmöbor	Totalt
Antal på enheten		85	86		79	82
Antal i arbete	5		29	13		40
Hotell och restaurang			5			14
Kultur och media			2			2
Vård och omsorg			5			3
Teknik			2			3
Socialt arbete			2			3
Renhållning			7			9
Lager			3			2
Administration			0			0
Skola			3			2
Anställda heltid			12			16
Anställda deltid			10			11
Timanställda			7			13
Antal i utbildning	2		6	4		7
Antal i praktik, arbetsträning eller annan rehabiliteringsåtgärd	9		15	10		17
Totalt antal i arbete, utbildning eller annan rehabiliteringsåtgärd	16 (ca 5 % av aktiva medlemmar)		50 (ca 16 % av aktiva medlemmar)	27 (ca 7 % av aktiva medlemmar)		64 (ca 16 % av aktiva medlemmar)

Boendeprogrammet

Vårt boendeprogram hanterar tre lägenheter per år i samarbete med MKB, dvs tre medlemmar per år har möjlighet att få ett boende.

MKB, Socialförvaltningen och Fontänhuset hade för en del år sedan ett gemensamt möte kring svårigheterna kring att tillhandahålla lägenheter till människor med psykisk ohälsa. Det framgick då att Fontänhusets modell med genomarbetade förberedelser innan medlem får ett andrahandskontrakt är en arbetsprocess som ger bättre resultat än Socialförvaltningens modell, när det gäller att trygga ett långsiktigt boende.

De senaste åren har ansvariga för boendeprogrammet och övriga handledare sett en ökning av svårigheter med boenderelaterade frågor; alltifrån att hitta bostad till vräkning, sanering, ekonomiproblem och myndighetskontakter, vilket tagit mycket resurser från övrig verksamhet.

2022 hade 2 boenden andra handskontrakt, varav 1 övertog kontraktet under samma år och 1 i början på 2023. Därmed kan vi vid dagens datum förfoga över tre lägenheter. Ännu så länge har det inte varit aktuellt med nya hyresgäster, då vissa kriterier måste uppfyllas, bl a ekonomiska förutsättningar och kontinuitet i verksamheten.

	2021	2022
Antal Malmöbor som fått stöd till eget boende/ behålla befintlig lägenhet	30	44
Antal medlemmar som fått kontrakt via Fontänhusets egna boendeprogram	3	2

Angående samverkan

Fontänhuset Malmö bygger på relationer, förtroende och dagliga kontakter, så vi fångar upp medlemmars behov och kan genom olika former av stöd arbeta förebyggande. För att det arbetet ska underlättas är det viktigt att vi har goda kontakter inom olika myndigheter. Ett gemensamt gott samarbete som ska fungera långsiktigt bör helst bygga på en stabil struktur med utnämnda kontaktpersoner, så att samverkan inte fallerar pga. att det endast bygger på personliga kontakter och välvilja. Det är ytterst sårbart för vår verksamhet. Därför fortsätter vi verka för att upprätthålla god kontakt med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Arbetsmarknads- och socialförvaltning och stadens vårdinstanser samt försöker utöka vårt nätverk bland andra viktiga aktörer. Ett fördjupat samarbete med Arbetsmarknadsförvaltningen vore önskvärt, också för att öka tillgängligheten av arbets- och praktikplatser inom kommunen till våra medlemmar.

Brukarsamverkansgruppens AU har arbetat vidare för det gemensamma forumet Fänrik rum 5 på Funktionsstödsförvaltningen. Gruppen har vidgats med fler företrädare från föreningar och förvaltningen. Under det förvaltningsövergripande brukarrådet i november 2022 gjordes en utvärdering och synpunkterna som framkom har resulterat i öppna seminarium/träffar en eftermiddag per månad knutet kring ett tema. Dessa har planerats in utifrån de behov och önskemål som diskuterats i AU och som exempel kan nämnas *suicidprevention, våld i nära relationer samt missbruk och beroende*.

Gemensamma projekt som deltagande på tillgänglighetsdagen den 25 maj på Stadsbiblioteket och Malmöfestivalen har framhållits som viktiga inslag för att nå ett högt antal Malmö medborgare. Vid dessa tillfällen har Fontänhuset varit aktivt med såväl PR-arbete som Radiofontänens liveshow. Under festivalen gjordes också en ljudinstallation baserad på utdrag ur den kommande boken "De säger jag är sjuk".

Samverkan har också bedrivits genom representantskap ytterligare en mandatperiod, 2023-2026, i Funktionshinderrådet, där det förs en viktig dialog angående funktionshinderfrågor. Vi är glada över att få vara med och påverka med våra synpunkter. Under denna period har också ny överenskommelse gjorts med Funktionsstödsförvaltningen om avsiktsförklaring för åren 2024-2026. Det är oerhört betydelsefullt för vår organisations långsiktiga planering och utveckling.

Sedan många år tillbaka har Fontänhuset Malmö ett utbyggt samarbete med olika organisationer inom idéburen sektor. Erfarenhetsutbytet är givande och stärker alla parter. Under året har vi haft representantskap i NSPH (Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa), EAPN (European Anti-Poverty Network), SFR (Sveriges Fontänhus Riksförbund), Lokalt forum, m.fl.

Fontänhusets arbete med studiebesök i verksamheten och föreläsningar runt om i Malmö har haft stor efterfrågan, bl.a. blev vi inbjudna till överförmyndarnämnden, inom ramen för fortbildning av ställföreträdare. Det är ett viktigt och utmärkt sätt att sprida kunskap om psykisk ohälsa, stigmatisering och utanförskap och vår Fontänhusmodell. Många medlemmar är engagerade och stolta över detta arbete som har positiva effekter för den enskilda individen, men också i ett större samhällsperspektiv.

Tillsammans med 12 andra Fontänhus i Sverige och via SFR, Sveriges Fontänhus Riksförbund, har vi utvecklat ett gemensamt statistikprogram som på ett enkelt och tidseffektivt sätt, ska hjälpa oss ta fram nödvändiga siffror som efterfrågas av bidragsgivare. Frågor kring säkerhet och support håller fortfarande på att bearbetas och vi arbetar i nuläget med att flytta över tidigare data i det nya programmet för att introducera det i verksamheten. Den 27-28 april arrangerades den årliga Sverigekonferensen i Stockholm där såväl medlemmar som handledare deltog, i syfte att stärka Fontänhusens gemensamma visioner och långsiktiga arbete.

Ekonomi

Fontänhuset Malmös ekonomi granskas av Baker Tilly samt Stadsrevisionen för Malmö.

Baker Tilly har regelbunden tillgång till våra månadsrapporter med två avstämningar per år där även Stadsrevisionen deltar för att säkra att ekonomin är i balans. Utöver detta ingår förberedelsearbetet inför årsredovisningen som hanteras av Baker Tilly.

Nedan ser ni våra bidragsgivare för åren 2022 och 2023.

	2022	2023
Malmö stad	6 800 000 + 260 000	6 800 000
Region Skåne	1 059 287	1 114 528
Socialstyrelsen	3 000 000	2 700 000 + 485 000
Annan finansiering	23 000 + 47 000	60 000

Personal

Elva handledare samt operativ chef och verksamhetschef arbetar dagligen på Fontänhuset, totalt tretton personer. Samtliga tjänster är på heltid eftersom arbetet med våra medlemmar kräver kontinuitet i relationerna för att den arbetsinriktade dagen ska fungera på bästa sätt. Därutöver har extra resurser anställts för att täcka den under denna period fortsatt höga frånvaron och för extra insatser i verksamheten för förstärkning vid introduktion av nya medlemmar och insatser för medlemmar i relation till myndigheter och arbete.

Varje år erbjuds fyra socionomstudenter från Malmöuniversitet och från Socialhögskolan vid Lunds universitet praktikplats, för att på Fontänhuset få erfarenheter och göra praktiskt socialt arbete som kan bidra till deras fortsatta studier och yrkesliv. Under våren har vi också erbjudit en andra praktikperiod till en medicinsk massageterapeut student från Bergqvist friskvårdsutbildningar, vilket bidragit till utveckling av vårt friskvårdsprogram och på så sätt medlemmars somatiska hälsa.

Styrelse

Styrelsen ser ut som följer:

Ordförande Björn Fries - *samhällsdebattör och politiker*

Vice ordförande Lillemor Darinder - *fd generalsekreterare för Nordiska Lärarorganisationers Samråd*

Ordinarie ledamot Birgitta Piper - *ekonomijournalist*

Ordinarie ledamot Helena Cewers - *barnmorska och sexolog*

Ordinarie ledamot Emma Pagels Mårdhed - *forskningssköterska psykiatri*

Ordinarie ledamot Ann-Christina Bengtsson - *jurist inom migrations-, förvaltnings- och familjerätt samt brottmål*

Ordinarie ledamot Mari Almroth - *sektionschef Arbetsförmedlingen/Kultur*

Suppleant Anders Åkesson - *fd regionråd Region Skåne, politiker*

Suppleant Ewa Langerbeck - *fd enhetschef Socialförvaltningen Lund, politiker*

Verksamhetens ledning

Verksamheten leds av verksamhetschef Karina Topel samt operativ chef Mats Jorming.